

Byla C-80/23**Prašymas priimti prejudicinį sprendimą****Gavimo data:**

2023 m. vasario 14 d.

Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas:

Sofiyski gradski sad (Bulgarija)

Nutarties dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą priėmimo data:

2023 m. vasario 14 d.

Pareiškėjas:

Zamestnik direktor na Glavna direksia za borba s organiziranata prestapnost kam Ministerstvo na vatreshnite raboti (Kovos su organizuotu nusikalstamumu generalinės direkcijos prie Vidaus reikalų ministerijos direktoriaus pavaduotojas)

Kaltinamoji:

V. S.

NUTARTIS

Data: 2023-02-14

Miestas: Sofija

Sofiyski gradski sad (Sofijos miesto teismas)

<....>,

išnagrinėjęs privataus kaltinimo bylą Nr. 752 iš 2021 m. sąrašo, konstatuoja:

- 1 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiantis teismas susipažino su 2023 m. sausio 26 d. Teisingumo Teismo sprendimu byloje C-205/21 (ECLI:EU:C:2023:49) ir mano, kad tam tikros aplinkybės yra dar neaiškios, todėl jis negali tiesiogiai taikyti šio sprendimo, kad įvertintų, ar jis turėtų duoti leidimą rinkti biometrinius ir genetinius V. S. duomenis ir kokiomis sąlygomis.
- 2 Sunkumai yra susiję, pirma, su bylos medžiaga, kuria prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiantis teismas gali naudotis atlikdamas patikrinimą, kurį jam nurodyta atlikti [Teisingumo Teismo sprendimo] 133 punkte, ir, antra, su klausimu, ar šis patikrinimas gali apimti ir įrodymų įtikinamumą, nes, viena vertus, 100 punkte patvirtinta, kad pagal nacionalinę teisę nėra galimybės įvertinti

įrodymų, tačiau, kita vertus, remiantis atsakymu į pirmąjį klausimą ir atsižvelgiant į tai, kas nurodyta 130–131 punktuose, patikrinimas vis dėlto gali būti būtinas.

- 3 Dėl to reikia pateikti naują prašymą priimti prejudicinį sprendimą.

Bylos faktinės aplinkybės

- 4 2021 m. kovo 1 d. fiziniam asmeniui V. S. buvo pareikšti kaltinimai dėl to, kad kartu su kitais trimis asmenimis dalyvavo nusikalstamame susivienijime, kurio tikslas buvo veikiant per dvi prekybos bendroves praturtėjimo tikslais Bulgarijos teritorijoje suderintai vykdyti nusikalstamas veikas, numatytas *Nakazatelen kodeks* (Baudžiamasis kodeksas, toliau – NK) 255 straipsnyje, siekiant vengti apskaičiuoti ir mokėti mokesčius pagal *Zakon za danaka varhu dobavenata stoynost* (Pridėtinės vertės mokesčio įstatymas); šios veikos buvo teisiškai kvalifikuotos kaip nusikalstamos pagal NK 321 straipsnio 3 dalies 2 atvejo 2 punktą, siejamą su NK 321 straipsnio 2 dalimi.

Nutartis, kuria V.S. buvo patraukta kaltinamąja, jai buvo įteikta 2021 m. kovo 15 d. V. S. gynėsi pati, nesinaudodama advokato paslaugomis.

- 5 Iš karto po patraukimo kaltinamąja jai buvo nurodyta registruotis policijoje, t. y. leisti surinkti jos daktiloskopinius ir fotografinius duomenis ir paimti mėginius jos DNR profiliui sukurti (toliau – biometrinių ir genetinių duomenų rinkimas).
- 6 Registracijos policijoje procedūra yra atskirta ir skiriasi nuo baudžiamojo proceso. Ji pradedama remiantis patraukimu kaltinamuoju, tačiau vyksta atskirai nuo baudžiamojo proceso ir nėra jo dalis. Todėl jai taikomos kitos taisyklės.
- 7 Kadangi V. S. nesutiko, kad būtų renkami jos biometriniai ir genetiniai duomenys, tą pačią dieną (2021 m. kovo 15 d.) ji užpildė deklaracijos formą, kurioje nurodė, kad buvo informuota apie tai, jog yra teisinis pagrindas atlikti registraciją policijoje pagal *Zakon za Ministerstvo na vatreshnite raboti* (Vidaus reikalų ministerijos įstatymas, toliau – ZMVR). Šioje deklaracijoje ji formaliai, nepateikdama motyvų, nurodė, kad atsisako leisti rinkti jos daktiloskopinius ir fotografinius duomenis ir paimti mėginius jos DNR profiliui sukurti.
- 8 Policija nesiėmė jokių su registracija policijoje susijusių veiksmų ir vietoje to kreipėsi į prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiantį teismą.

Prašyme nurodomas vykstantis baudžiamasis procesas; teigiama, kad yra pakankamai kaltinamųjų, įskaitant V. S., kaltės įrodymų; nurodoma, kad jai pareikštas oficialus kaltinimas padarius NK 321 straipsnio 3 dalies 2 atvejo 2 punkte, siejamame su 321 straipsnio 2 dalimi, numatytą nusikalstamą veiką; kad ji nesutiko duoti savo pirštų atspaudų, būti nufotografuota ir leisti paimti mėginius DNR profiliui sukurti; nurodomos teisės aktų nuostatos (ZMVR 68 straipsnio 1 dalis ir *Naredba za reda za izvarshvane i snemane na politseyska registratsia* (Nutarimas dėl registracijos policijoje vykdymo ir panaikinimo tvarkos, toliau –

NRISPR) 11 straipsnio 4 dalis); prašoma leisti šiuos veiksmus (paimti pirštų atspaudus ir mėginius DNR profiliui sukurti, padaryti nuotrauką bylai) V. S. atžvilgiu atlikti priverstine tvarka.

- 9 Prie prašymo pridėti šie dokumentai: nutarimo dėl kaltinimų pareiškimo V. S. ir deklaracijos, kurioje V. S. atsisakė duoti piršto atspaudus, leisti padaryti nuotrauką ir paimti mėginius DNR profiliui sukurti, kopijos.

Kiti bylos medžiagoje esantys dokumentai prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiančiam teismui nebuvo pateikti. Priežastys nurodomos toliau, 21–27 punktuose.

Europos Sąjungos teisės aktai ir jurisprudencija

- 10 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2016/680 dėl fizinių asmenų apsaugos kompetentingoms institucijoms tvarkant asmens duomenis nusikalstamų veikų prevencijos, tyrimo, atskleidimo ar baudžiamojo persekiojimo už jas arba bausmių vykdymo tikslais ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo, ir kur[ia] panaikinamas Tarybos pamatinis sprendimas 2008/977/TVR (OL L 119, 2016, p. 89),

2023 m. sausio 26 d. Teisingumo Teismo sprendimas *Ministerstvo na vatreshnite raboti*, C-205/21, ECLI:EU:C:2023:49.

Nacionalinės teisės aktai

- 11 Nacionaliniai įstatymai:

- *Nakazatelen kodeks* (Baudžiamasis kodeksas, toliau – NK);
- *Nakazatelno-protsesualen kodeks* (Baudžiamojo proceso kodeksas, toliau – NPK);
- *Zakon za Ministerstvoto na vatreshnite raboti* (Vidaus reikalų ministerijos įstatymas, toliau – ZMVR);

Dėl NPK įtvirtintų nacionalinių nuostatų, reglamentuojančių ikiteisminio tyrimo institucijų atliekant tyrimą taikomų priemonių, pažeidžiančių piliečių privatumą, teisminę kontrolę

- 12 Ikiteisminio tyrimo metu renkant įrodymus reikia taikyti tokias procesinės prievartos priemones, kuriomis pažeidžiamas fizinių asmenų privatumas – pvz., gauti ryšio duomenis (NPK 159a straipsnis), atlikti gyvenamųjų patalpų ir transporto priemonių kratą, taip pat poėmius gyvenamose patalpose ir transporto priemonėse (NPK 161 straipsnis), arba atlikti konkretaus asmens kratą, norint apžiūrėti drabužiuose turimus daiktus (NPK 164 straipsnis), sulaikyti korespondenciją ir atlikti jos poėmį (NPK 165 straipsnis) ir pan.

- 13 Viena iš šių priemonių yra asmens apžiūra (NPK 158 straipsnis). Ja siekiama nustatyti fizinius požymius, įskaitant sužalojimus, randus, nusikalstamos veikos pėdsakus ir pan. Asmens apžiūra taip pat gali apimti nuotraukų darymą, pirštų atspaudų paėmimą ir mėginio paėmimą DNR profiliui sukurti (t. y. biometrinių ir genetinių duomenų rinkimas), jei tai yra būtina atsižvelgiant į bylos dalyką.
- 14 Pagal nacionalinį fizinių asmenų teisių apsaugos standartą 12–13 punktuose nurodytas priemonės ikiteisminio tyrimo institucijos taiko gavusios išankstinį teismo leidimą; skubiais atvejais jas galima taikyti ir negavus išankstinio teismo leidimo, tačiau paskui teismo patvirtinimą reikėtų gauti kuo greičiau <....>.

Kiek tai yra konkrečiai susiję su 13 punkte nurodyta asmens apžiūra, ji atliekama asmens sutikimu, o jei jis nesutinka, teismo leidimu ji atliekama priverstine tvarka – NPK 158 straipsnio 3 dalis; skubiais atvejais ji atliekama be teismo leidimo, tačiau turi būti gautas paskesnis patvirtinimas (NPK 158 straipsnio 4 dalis).

- 15 Visais atvejais bylos medžiaga pateikiama teismui, kuris gali išnagrinėti ją visą, kad įvertintų prašymo duoti išankstinį leidimą arba patvirtinti paskiau pagrįstumą.
- 16 Ikiteisminio tyrimo metu kilo poreikis kaltinamajai taikyti procesinės prievartos priemonės – suėmimą (NPK 64–65 straipsniai), namų areštą (62 straipsnis), nukentėjusiojo apsaugos priemonės (NPK 67 straipsnis), laikiną nušalinimą nuo pareigų (NPK 69 straipsnis) ir kt. Sprendimą šiuo klausimu priima teismas.

Bet kuriuo atveju bylos dokumentai pateikiami teismui, kuris gali išnagrinėti visą bylos medžiagą, kad įvertintų prokuratūros prašymo nurodyti taikyti šias priemones pagrįstumą. Tokiais atvejais gynyba taip pat turi teisę susipažinti su bylos medžiaga.

- 17 Ikiteisminio tyrimo metu reikės taikyti baudos sumokėjimo, vėlesnės konfiskacijos užtikrinimo priemonės ir kt. Sprendimą šiuo klausimu taip pat priima teismas, turintis galimybę susipažinti su visa bylos medžiaga.
- 18 Iš tiesų ikiteisminio baudžiamosios bylos nagrinėjimo etapu teismas daugeliu atvejų išduoda leidimus ir patvirtinimus dėl įvairių procesinės prievartos priemonių, kuriomis pažeidžiamos fizinių asmenų teisės, taikymo arba priima sprendimus dėl asmenų skundų, susijusių su jų teisių pažeidimu, visų pirma dėl skundų, susijusių su suėmimu. Visais šiais atvejais visi bylos dokumentai pateikiami teismui, kuris turi juos išnagrinėti ir priimti sprendimą remdamasis byloje esančia medžiaga.

Dėl to praktiškai kilo kliūčių pačiam ikiteisminiam tyrimui, taigi NPK 203 straipsnio 5 dalyje buvo įtvirtinta specialioji nuostata, pagal kurią ikiteisminis tyrimas byloje tęsiamas net ir tuo atveju, jei bylos dokumentai dėl procesinių prievartos priemonių buvo perduoti teismui.

- 19 Bylos dokumentai neperduodami teismui, jeigu liudytojas apklausiamas dalyvaujant teisėjui (NPK 222 straipsnio 1 dalies antras sakiny). Taip yra todėl, kad teismas negali pats atlikti apklausos – teismo vaidmuo šiuo požiūriu yra pasyvus, nes jis turi tik patikrinti formalias šios apklausos teisėtumo sąlygas. Teismas nepriima sprendimų.

Jei apklausiamas liudytojas, kurio tapatybė išslaptinta, teismas turi teisę sužinoti jo tikrąją tapatybę (NPK 123 straipsnio 5 dalis, siejama su 123 straipsnio 2 dalies 2 punktu).

- 20 Išvados. Jei tai yra baudžiamoji byla, pagal nacionalinę teisę, teismų praktiką ir doktriną nėra nė vieno praktinio atvejo arba teorinio požiūrio, kuriuo vadovaujantis teismui priimant sprendimą dėl prašymo, susijusio su fizinių asmenų teisių pažeidimu, bylos medžiaga jam neturėtų būti pateikiama, kad nebūtų trukdoma atlikti nusikalstamos veikos tyrimo.

Nemanoma, kad teismas galėtų pažeisti tyrimo slaptumą, atskleisti informaciją įtariamiesiems ar kitaip apriboti tyrimo institucijų galimybes atlikti tyrimo veiksmus – kaip nurodoma sprendimo byloje C-205/21 100 punkte.

Tokia prielaida nacionalinės teisės požiūriu yra visiškai absurdiška.

Dėl motyvo neperduoti bylos medžiagos teismui, jei pagal ZMVR 68 straipsni pateikiamas prašymas priimti teismo nutartį dėl biometrinių ir genetinių duomenų rinkimo priverstine tvarka vykdant privalomą registraciją policijoje.

- 21 Pirmą minėtą nuostatą svarbios tik baudžiamajame procese. Kitais atvejais, įskaitant procedūrą pagal ZMVR 68 straipsnio 5 dalies antrąjį sakinį, jos nėra svarbios. Ši procedūra skiriasi nuo baudžiamąjo proceso ir nėra jo dalis (žr. 6 punktą pirmiau).
- 22 ZMVR 68 straipsnio formuluotė yra tokia, kad po to, kai asmeniui pareiškiami kaltinimai dėl *ex officio* persekiojamos tyčinės nusikalstamos veikos, automatiškai turi būti atliekama registracija policijoje. Kadangi biometrinių ir genetinių duomenų rinkimas yra privalomas tokios registracijos policijoje elementas, šie duomenys, prirėkus, priverstine tvarka taip pat turi būti renkami kaip automatinė asmens patraukimo kaltinamuoju pasekmė.
- 23 Pagal ZMVR 68 straipsnio 5 dalies antrą sakinį tais atvejais, kai kaltinamasis nesutinka, kad būtų renkami jo biometriniai ir genetiniai duomenys jį registruojant policijoje, šie veiksmai priverstine tvarka atliekami „gavus teismo leidimą“.

Atsižvelgiant į automatinę registracijos policijoje, įskaitant biometrinių ir genetinių duomenų rinkimą, pobūdį, ZMVR 68 straipsnio 5 dalies antrame sakinyje numatyta teisminė kontrolė apsiriboja klausimu, ar yra pareikšti kaltinimai dėl *ex officio* persekiojamos tyčinės nusikalstamos veikos ir ar kaltinamasis nesutiko, kad būtų renkami jo biometriniai ir genetiniai duomenys. Kitų aplinkybių tikrinimas nenumatytas. Todėl teismui pateikiami ne visi bylos

dokumentai, o tik nutarimo dėl kaltinimo pareiškimo kopija ir kaltinamojo deklaracija, kad jis nesutinka, jog būtų renkami jo biometriniai ir genetiniai duomenys.

- 24 Ši ribota teisminė kontrolė grindžiama tuo, kad šią procedūrą reglamentuoja ZMVR, o ne NPK; prašymą pateikia policija, o ne prokuratūra. Todėl įprastos NPK garantijos, susijusios su visų bylos dokumentų pateikimu teismui ir išsamiu prašymo teisėtumo nagrinėjimu, netaikomos.
- 25 Konkrečiai kalbant, jeigu biometrinius ir genetinius duomenis būtina surinkti tiriant konkrečią bylą, kurioje asmuo patrauktas kaltinamuoju, toks rinkimas atliekamas pagal NPK 158 straipsnyje numatytą procedūrą, taikant procesines garantijas, įskaitant neribotą galimybę teismui susipažinti su bylos medžiaga ir visapusiškai įvertinti visas aplinkybes, susijusias su šio rinkimo teisėtumu, be kita ko, ir atsakant į klausimą, ar yra pagrįstų įtarimų kaltinimui pagrįsti ir ar duomenų rinkimas yra būtinas ir proporcingas.

Tačiau atliekant registraciją policijoje, šie duomenys renkami tik siekiant juos galbūt panaudoti ateityje, jei kada nors to prireiktų. Taigi nacionalinės teisės aktų leidėjas nenumatė veiksmingos teisminės kontrolės; todėl bylos medžiaga teismui nepateikiama.

- 26 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiantis teismas dar kartą pabrėžia, kad priežastis, dėl kurios bylos medžiaga nebuvo pateikta teismui vykdant procedūrą pagal ZMVR 68 straipsnio 5 dalies antrą sakinį, nėra susijusi su tikslu užtikrinti tyrimo slaptumą ir nedaryti kliūčių būsimoms tyrimo priemonėms.

Pati ši procedūra savaime nėra susijusi su bylos tyrimu.

Su tyrimu yra susijusi NPK 158 straipsnyje numatyta procedūra, kurią taikant teismui visada pateikiama visa bylos medžiaga.

- 27 Išvados. Vykdant procedūrą pagal ZMVR 68 straipsnio 5 dalies antrą sakinį nenumatyta pateikti bylos medžiagos teismui dėl to, kad teisės aktų leidėjas nemanė esant būtina pavesti teismui įvertinti kaltinimo pagrįstumą (įrodymų pakankumą) ir biometrinių ir genetinių duomenų rinkimo būtinumą, o ne dėl nuogąstavimų, kad dėl galimybės teismui susipažinti su bylos medžiaga būtų kliudoma bylos tyrimui.

Prejudicinių klausimų motyvai

Dėl pirmojo klausimo

- 28 2023 m. sausio 26 d sprendimo C-205/21 133 punkte Teisingumo Teismas prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiančiam teismui nurodė patikrinti, ar nacionalinę teisę galima aiškinti taip, kad pagal ją teismui yra leidžiama vertinti kaltinamosios V. S. biometrinių ir genetinių duomenų rinkimo „tikrą būtinumą“ registracijos policijoje tikslais.

- 29 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiantis teismas atkreipia dėmesį, kad toks Sąjungos teisę atitinkantis aiškinimas galimas, jei vietoje specialios ZMVR 68 straipsnio 5 dalies antro sakinio nuostatos jis taiko bendrąsias NPK nuostatas, kurios taikomos visais atvejais, kai teismas duoda išankstinį leidimą atlikti tyrimo veiksmus, kuriais pažeidžiamas fizinių asmenų privatumas. Pagal šias bendrąsias taisykles teismas turi išsamiai išnagrinėti visus prašomos taikyti tyrimo priemonės teisėtumo aspektus. Ypač tais atvejais, kai biometriniai ir genetiniai duomenys renkami vykdomo tyrimo tikslais, teismai atlieka išsamų šios priemonės teisėtumo patikrinimą (NPK 158 straipsnis, žr. pirmiau 13–15 punktai).
- 30 Sprendimo 113 punkte Teisingumo Teismas konstatavo, kad šio patikrinimo metu vertinamas (1) nusikalstamos veikos pobūdis ir sunkumas ir (2) kiti svarbūs veiksniai, įskaitant nurodytus 132 punkte – ypatingas šios nusikalstamos veikos aplinkybės, bet kokią nusikalstamos veikos sąsają su vykstančiais procesais, ankstesnį teistumą ir kaltinamojo individualų profilį.
- 31 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiantis teismas nurodo, kad patikrinimas, kurį iš esmės atlieka teismas, kai pagal NPK jis leidžia taikyti tyrimo priemones, kuriomis pažeidžiamas fizinių asmenų privatumas, apima visas šias aplinkybes.

Todėl prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiantis teismas galėtų vadovautis Teisingumo Teismo nurodymais dėl Sąjungos teisę atitinkančio aiškinimo, jei šioje byloje nagrinėjamiems biometrinių ir genetinių duomenų rinkimo veiksams registracijos policijoje tikslais jis taikytų tiesiog bendrąją NPK numatytą procedūrą, įskaitant numatytąją NPK 158 straipsnyje (13–15 punktai pirmiau).

- 32 Tačiau prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiantis teismas nurodo, kad taikydamas bendrąją NPK numatytą procedūrą, įskaitant numatytąją NPK 158 straipsnyje, jis turi visą bylos medžiagą ir, su ja susipažinęs, gali atlikti reikalingus patikrinimus (15 punktas pirmiau). Tai reiškia, kad prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiantis teismas bendrąją NPK numatytą procedūrą turėtų taikyti ne tik Teisingumo Teismo 132 ir 133 punktuose nurodytų patikrinimų vykdymui ir apimčiai, bet ir susipažinimui su bylos medžiaga, kurią peržiūrėjęs jis imtųsi šių patikrinimų.
- 33 Taip yra dėl to, kad prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiantis teismas turi turėti galimybę susipažinti su bylos medžiaga, kad iš tikrųjų galėtų laikytis Teisingumo Teismo nurodymų dėl vykdytinios kontrolės pobūdžio.

Visų pirma, veiksmingos kontrolės negalima atlikti remiantis vien nutarimu dėl kaltinimo pareiškimo V. S. ir jos rašytiniu atsisakymu leisti paimti biometrinius ir genetinius duomenis. Remiantis jais, negalima visapusiškai išnagrinėti Teisingumo Teismo sprendimo 132–133 punktuose nurodytų aplinkybių (nusikalstamos veikos pobūdis ir sunkumas; konkrečios aplinkybės, kuriomis ji galėjo būti įvykdyta; sąsaja su nagrinėjama byla; galimas ankstesnis teistumas) ir negalima nustatyti kaltinamojo asmens tapatybės.

- 34 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiantis teismas primena, kad pagal Teisingumo Teismo sprendimo 133 punkto pirmą sakinį Sąjungos teisę atitinkantis aiškinimas yra galimas, tačiau būtina jo sąlyga yra teismo įgaliojimas prašyti prieigos prie pagrindinės bylos dokumentų ir susipažinti su šios bylos medžiaga.
- 35 Be to, iš nurodyto sprendimo 100 punkto matyti, kad Teisingumo Teismas mano, jog su Chartijos 47 straipsniu yra suderinama tai, kad teismas, kuris nagrinėjo prašymą leisti kaltinamojo biometrinius ir genetinius duomenis surinkti priverstine tvarka, neturi bylos medžiagos ir todėl negali įvertinti įrodymų. Šiuo požiūriu atrodo, kad nacionalinė teisė, pagal kurią vykdamas ZMVR 68 straipsnio 5 dalies antrame sakinyje numatytą procedūrą bylos medžiaga teismui nepateikiama, yra suderinamas su Sąjungos teise.
- 36 Taigi kyla neaiškumas. Viena vertus, Teisingumo Teismas sutinka su nacionalinės teisės aktų leidėju dėl to, kad bylos medžiaga teismui neturėtų būti pateikta, taigi, regis, teisėta tai, kad jis (nežinodamas bylos medžiagos) negali išnagrinėti įrodymų, kuriais yra grindžiamas kaltinimas (100–101 punktai). Kita vertus, savo sprendimo 132–133 punktuose Teisingumo Teismas nurodė prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiančiam teismui atlikti kelis patikrinimus, kurių, prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiančio teismo nuomone, negalima tinkamai atlikti, jei jis neturi bylos medžiagos.
- 37 Taigi pirmuoju klausimu siekiama sužinoti, ar Direktyvos 10 straipsnis turi būti aiškinamas taip, kad „tikro būtinumo“ patikrinimas gali būti atliekamas teismui neturint galimybės susipažinti su visa bylos medžiaga, o tik su dviem jos dokumentais, t. y. nutarimu dėl kaltinimo pareiškimo ir deklaracija dėl atsisakymo leisti paimti biometrinius ir genetinius duomenis, ar, *a contrario*, privaloma šio patikrinimo sąlyga yra ta, kad teismas turėtų galimybę susipažinti su visa bylos medžiaga.
- 38 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiantis teismas primena, kad Teisingumo Teismas savo sprendimo 100–101 punktuose atsakymą pateikė remdamasis faktine ir teisine situacija, kuri Bulgarijos teisėje yra nenumatyta, t. y. tuo, kad teismui nebuvo leista susipažinti su bylos medžiaga dėl to, kad buvo baiminamasi, jog tai pakenktų tyrimui (paaiškinta pirmiau, 12–27 punktuose).
- Jei tokio pagrindo nepateikti teismui bylos medžiagos nėra ir jei atsižvelgiama į tai, kad Sąjungos teisę atitinkančiam aiškinimui, kuriuo vadovautis Teisingumo Teismas savo sprendimo 133 punkte ragina prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiančią teisimą, reikalinga prieiga prie bylos medžiagos, prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiantis teismas turėtų turėti galimybę paprašyti bylos medžiagos.
- 39 Praktiniu požiūriu, kad galėtų atlikti Teisingumo Teismo sprendimo 133 punkte nurodytą patikrinimą pagrindinėje byloje, prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiantis teismas turi išreikalauti bylos medžiagą. Tačiau jis negali to daryti, nes

savo sprendimo 100–101 punktuose Teisingumo Teismas nurodė, kad bylos medžiagos nepateikimas prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiančiam teismui yra teisėtas. Vis dėlto Teisingumo Teismas sprendimą priėmė remdamasis neegzistuojančia nacionaline faktine ir teisine situacija.

Todėl, prieš prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiančiam teismui išreikalaujant bylos medžiagą, jam reikia, kad Teisingumo Teismas patvirtintų, jog tokie jo veiksmai neprieštarautų tam, ką Teisingumo Teismas nurodė savo sprendimo 100–101 punktuose.

Iš tiesų gali būti, kad Teisingumo Teismas, savo sprendimo 132–133 punktuose nurodydamas atlikti tam tikrus patikrinimus, turi omenyje, kad jie turi būti atlikti prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiančiam teismui neturint galimybės susipažinti su bylos medžiaga, o tik remiantis nutarimu dėl kaltinimo pareiškimo ir atsisakymo deklaracija.

Jeigu Teisingumo Teismas turėjo omenyje būtent tai, šių patikrinimų atlikti negalima.

Dėl antrojo klausimo

- 40 Šis klausimas teikiamas tik tuo atveju, jei į pirmąjį klausimą būtų atsakyta teigiamai.

Savo sprendimo 100–101 punktuose Teisingumo Teismas konstatavo, kad prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiantis teismas, kadangi jis neturi bylos medžiagos, negali patikrinti kaltinimo pagrįstumo vien dėl to, kad šis patikrinimas bus atliktas vėliau.

Tačiau jei prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiantis teismas iš tikrųjų turi bylos medžiagą, jis turėtų atlikti šį patikrinimą, nes tada tai yra ne tik faktiškai įmanoma (bylos medžiaga yra), bet ir teisiniu požiūriu būtina. Savo sprendimo 130 punkte Teisingumo Teismas konstatavo, kad vien aplinkybės, jog asmuo yra kaltinamas, nepakanka, o 131 punkte patikslino, kad turi būti rimtų priežasčių manyti, kad šis asmuo padarė nusikalstamą veiką.

- 41 Iš to galima daryti išvadą, kad prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiantis teismas taip pat gali įvertinti, ar kaltinimai yra pakankamai pagrįsti įrodymais. Tai gali būti grindžiama taip:

- Direktyvos 2016/680 6 straipsnio a punkte toks reikalavimas numatytas kaip pagrindinė asmens duomenų rinkimo sąlyga;

- toks vertinimas pagal nacionalinę teisę atliekamas reguliariai ir pagal NPK taikomas visais atvejais, įskaitant atvejį, kai taikoma NPK 158 straipsnyje numatyta procedūra (13 punktas), kuri yra artimiausia [ZMVR] 68 straipsnio 5 dalies antrame sakinyje numatyta procedūrai;

- Teisingumo Teismo sprendimo 100–101 punktuose nurodyta galimybė atlikti vertinimą vėliau gali reikšti ir tai, kad teismo leidimo biometrinius ir genetinius duomenis surinkti priverstine tvarka išdavimo metu iš tikrųjų dar nebuvo surinkta pakankamai įrodymų kaltinimui pagrįsti, tačiau jie būtų renkami tik vėliau.

- Teisingumo Teismo sprendimo 100–101 punktuose nurodyta tokia vėliau atliekamo vertinimo galimybė yra teisių gynimo priemonė, susijusi su jau padarytu teisės pažeidimu, ir Direktyva 2016/680 yra siekiama nustatyti mechanizmą, kuris neleistų rinkti asmens duomenų, visų pirma biometrinių ir genetinių, nesant tam pagrindo.

- 42 Be to, prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiantis teismas pabrėžia, kad bent jau dalis patikrinimų, kuriuos Teisingumo Teismas nurodė jam atlikti savo sprendimo 132–133 punktuose, apima surinktų įrodymų vertinimą tuo požiūriu, kas padarė veiką ir ar ji yra nusikalstamo pobūdžio. Tai pasakytina apie 1) pažeidimo pobūdžio ir sunkumo ir 2) jo padarymo aplinkybių tikrinimą. Taigi norint įvertinti šias aplinkybes pirmiausia turi būti nustatyta, kad „yra rimtų priežasčių manyti, kad atitinkamas asmuo padarė nusikalstamą veiką“, ir šis vertinimas suponuoja, kad „jau <...> buvo surinkta pakankamai įrodymų“, kaip aiškiai konstatuojama Teisingumo Teismo sprendimo 131 punkte.
- 43 Taigi vertinimas, kurį savo sprendimo 132–133 punktuose Teisingumo Teismas nurodė atlikti prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiančiam teismui (nusikalstamos veikos pobūdžio ir sunkumo ir ypatingų šios veikos aplinkybių išnagrinėjimas), suponuoja taip pat to sprendimo 100 ir 131 punktuose nurodytų aplinkybių išnagrinėjimą („įrodymų, kuriais grindžiamas kaltinimas, išnagrinėjimas“, taip pat [klausimo], ar „yra rimtų priežasčių manyti, kad atitinkamas asmuo padarė nusikalstamą veiką“).
- 44 Todėl teikiamas antrasis klausimas, t. y. ar prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiantis teismas, gavęs bylos medžiagą, gali išsamiai išnagrinėti prašymo leisti paimti biometrinius ir genetinius duomenis priverstine tvarka teisėtumą, įskaitant kaltinimo pagrįstumą, ar jis neturi nagrinėti šios problemos ir turėtų atlikti tik dalinį patikrinimą, susijusį su kitomis aplinkybėmis (pvz., ankstesniais teistumais ir kaltinamojo asmenybe).

Dėl pirmiau nurodytų priežasčių [prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiantis teismas]

NUTARĖ:

SUSTABDYTI PAGRINDINĖS BYLOS NAGRINĖJIMĄ

PATEIKTI EUROPOS SAJUNGOS TEISINGUMO TEISMUI PRAŠYMĄ PRIIMTI PREJUDICINĮ SPRENDIMĄ

1. Ar reikalavimas patikrinti „tikrą būtinumą“ pagal Direktyvos 2016/680 10 straipsnį, kaip jį išaiškino Teisingumo Teismas savo [2023 m. sausio 26 d.,

sprendimo *Ministerstvo na vatreshnite raboti*, C-205/21, EU:C:2023:49] 133 punkte, tenkinamas, jei šis patikrinimas atliekamas tik remiantis nutarimu dėl kaltinimo asmeniui pareiškimo ir šio asmens rašytiniu atsisakymu leisti paimti jo biometrinius ir genetinius duomenis, ar būtina, kad teismas turėtų visą bylos medžiagą, kuri jam pagal nacionalinę teisę pateikiama, jeigu baudžiamojoje byloje prašoma leidimo atlikti tyrimo veiksmus, kuriais varžomos fizinio asmens teisės?

2. Jeigu į pirmąjį klausimą būtų atsakyta teigiamai – ar teismas, gavęs bylos medžiagą ir vertindamas „tikrą būtinumą“, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 2016/680 10 straipsnį, siejamą su jos 6 straipsnio a punktu, taip pat gali patikrinti, ar yra rimtų priežasčių manyti, kad kaltinamasis padarė nutarime dėl kaltinimo pareiškimo nurodytą nusikalstamą veiką?

<...>

DARBINIS VERTINIMAS